

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

Первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Географія» у Львівському національному університеті імені Івана Франка

Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Освітня програма	Географія
Форма навчання	денна, заочна
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Освітній ступінь	магістр
Ліцензійний обсяг	75/25

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», та наказу Міністерства освіти і науки України № 2871-л від 07.12.2018 року «Про проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми “Географія” зі спеціальності 106 – Географія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка експертна комісія Міністерства освіти і науки України здійснювала роботу у складі:

Голова комісії:
Фесюк Василь
Олександрович

доктор географічних, професор,
завідувач кафедри фізичної географії
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

Член комісії:
Рідуш Богдан
Тарасович

доктор географічних, професор,
професор кафедри фізичної географії,
геоморфології і палеогеографії
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

За результатами акредитаційної експертизи комісія констатує, що у період з 17.12.2018 по 19.12.2018 року було вивчено матеріали акредитаційної справи підготовки магістрів спеціальності 106 – Географія, перевірено юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, стан кадрового забезпечення, якісну характеристику науково-педагогічного складу, матеріально-технічну базу,

Голова комісії

Фесюк В.О.

навчально-методичне та інформаційне забезпечення, якість підготовки та використання випускників і встановлено наступне:

1. Загальна характеристика Львівського національного університету імені Івана Франка та географічного факультету.

Експертна комісія підтверджує, що Львівський національний університет імені Івана Франка (далі – Університет) – сучасний вищий навчальний заклад України, де на основі традиційної академічної освіти, що забезпечує високий професіоналізм, оновлено зміст професійного навчання, впроваджено сучасні педагогічні технології, інноваційні підходи до навчання фахівців, здійснюється ступенева підготовка фахівців від «молодшого спеціаліста» до «магістра».

Львівський національний університет імені Івана Франка є одним із найдавніших вищих навчальних закладів Європи, який уже четверте століття карбує свою історію. Змінювались епохи і політичний статус Галичини, а місто Львів і Університет завжди залишалися дієвими осередками науки та культури.

Історія Львівського університету розпочалася ще в середині XVII ст.: 20 січня 1661 р. польський король Ян Казимир затвердив привілей, який надавав Львівській єзуїтській колегії «Гідність академії і титул університету». Привілей засвідчував право колегії викладати всі тогочасні університетські дисципліни та надавати вчені ступені. У новоствореній вищій школі працювали два відділи – філософський і теологічний.

Після входження Галичини до складу австрійської імперії в 1773 р. орден єзуїтів було розпущено, а Університет закрито. Незабаром низку його підрозділів відновили у складі Університету, який відкрив австрійський імператор Йосиф II у 1784 р. В Університеті цього періоду діяли чотири факультети – філософський, теологічний, правничий і медичний.

Викладачі та вихованці Львівського університету зробили чималий внесок у розвиток української та світової науки і культури. У Львівському університеті навчались: зачинатель нової української літератури в Галичині, письменник М. Шашкевич; вчений, педагог, етнограф, філолог, завідувач кафедри української словесності, ректор університету Я. Головацький; історик, мовознавець І. Вагилевич; філософ П. Лодій; фольклорист Ю. Гуца-Венелін та інші.

Упродовж другої половини XIX ст. Університет утверджувався серед провідних вищих навчальних закладів Австро-Угорщини, не поступаючись за науковим рівнем і кількістю студентів багатьом вищим школам Європи. Серед відомих вчених Львівського університету другої половини XIX – початку XX ст., чії імена знали далеко за його межами, – біолог Б. Дибовський, фізик М. Смолуховський, математик Ю. Пузина, хімік Б. Радзішевський, біохімік Я. Парніс, мінералог Ф. Ціркалс, географи А. Реман і Є. Ромер, С. Рудницький, філологи та історики О. Огоновський, М. Возняк, О. Колесса, Є. Кирилович, І. Свенціцький, К. Студинський, І. Шараневич, правники Ол. Огоновський і С. Дністрянський.

Двадцять років (з 1894 до 1914 рр.) в Університеті працював видатний історик, автор десятитомної «Історії України-Руси», сотень праць з історії, історії літератури, історіографії, джерелознавства – Михайло Грушевський.

У листопаді 1918 р. Міністерство віровизнань та освіти Польщі, яка після розпаду Австро-Угорської імперії захопила Галичину, присвоїло Університетові ім'я польського короля Яна Казимира. Того ж часу ректорат видав наказ, згідно з яким до Університету могли зараховувати тільки польських громадян. У відповідь на це було організовано «Товариство наукових викладів імені Петра Могили» та Львівський (таємний) український університет, який в умовах величезних труднощів та репресій функціонував до 1925 р.

У 20–30-х рр. ХХ ст. в історію світової науки ввійшла «Львівська математична школа» С. Банаха. Широке визнання здобули праці І. Задіяна у галузі цитології бактерій. Далеко за межами Польщі була відома львівсько-варшавська філософська школа, зачинателем якої був К. Твардовський.

У квітні 1923 р. Львівський університет було реорганізовано. На базі медичного та фармацевтичного факультетів постав новий навчальний заклад – медичний інститут, було ліквідовано теологічний факультет. На той час функціонувало п'ять факультетів: історичний, юридичний, філологічний, фізико-математичний, природничий. У 1940 р. Університету було присвоєно ім'я всевітньо відомого українського мислителя, письменника, вченого, перекладача, політичного та громадського діяча Івана Франка, який у 70-х рр. ХІХ ст. навчався на філософському факультеті.

Тимчасова перерва в роботі Університету пов'язана з вторгненням на українську землю гітлерівських військ. Однак уже в листопаді 1944 р. розпочався новий навчальний рік. У повоєнний час в Університеті тривали структурні зміни. Відкривались нові факультети, яких вже у 1975/1976 навчальному році було тринадцять. У 40-50 рр. в Університеті здобували освіту: Р. Братунь, Р. Іваничук, В. Лучук, Д. Павличко, Р. Федорів, академіки НАН України О. Парасюк, І. Юхновський, Я. Підстригач, В. Панасюк, Я. Ісаєвич.

З проголошенням незалежності України розпочався новий етап в історії Університету. Сьогодні Львівський університет, якому 11 жовтня 1999 р. надано статус національного, є одним із провідних вищих навчальних закладів України.

Станом на 01.10.2018 р. Університет має відомчу приналежність до Міністерства освіти і науки з державною формою власності.

Освітній процес у Львівському національному університеті імені Івана Франка забезпечують викладачі 142-х кафедр на 19-ти факультетах та 15-ти циклових комісій у трьох коледжах. В Університеті відбувається підготовка:

- магістрів за 55-ма спеціальностями (50 – за освітньо-професійною програмою з терміном навчання 1 рік і 4 місяці і 5 – за освітньо-науковою програмою з терміном навчання 1 рік і 9 місяців);
- бакалаврів за 52-ма спеціальностями (1-2 курси) і 49 напрямками (3-4 курси);
- молодших спеціалістів за 9-ма спеціальностями.

Відомості щодо ведення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Університету розміщені на сайті Міністерства освіти і науки за посиланням: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-diyalnosti/natsionuniverfranka-2112.pdf>.

Згідно Закону України «Про освіту», який вніс зміни до Закону «Про вищу освіту». Зокрема, змінився порядок обрання на посаду декана факультету. Відповідно до цих змін керівника факультету обирає Вчена рада факультету з урахуванням пропозицій трудового колективу факультету, а не Вчена рада Університету. Ці зміни відображено у проекті статуту Університету. Окрім того, останній прийом на здобуття вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» Університет проводитиме у 2019 р.

Організація навчального процесу Університету

Наказом МОН України від 12.10.2017 р. № 1368 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2016 року № 506» запроваджено зміни, а саме:

- 1) спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями);
- 2) спеціальність 014.05 тепер має назву Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) (було 014.05 Середня освіта (Біологія));
- 3) перелік доповнено новою спеціальністю 014.15 Середня освіта (Природничі науки). Проведення освітньої діяльності в Університеті відбувається відповідно до переоформленої ліцензії на здійснення освітньої діяльності (наказ Міністерства освіти і науки України № 149л від 12.07.2017 р. «Про переоформлення ліцензії»).

У липні 2017 р. відповідно до вимог чинного законодавства переоформлено ліцензії Львівського національного університету імені Івана Франка на здійснення освітньої діяльності за відповідними спеціальностями у Міністерстві освіти і науки України (наказ МОН України № 149л від 12.07.2017 р. «Про переоформлення ліцензії»).

Ліцензування та акредитація освітньої діяльності Університету

Сьогодні відповідно до переоформленої ліцензії на здійснення освітньої діяльності «Узагальненого переліку спеціальностей та ліцензованих обсягів Львівського національного університету імені Івана Франка за Переліком галузей знань та спеціальностей 2015 року» та наказів МОН України у 2017–2018 рр. проводить набір за 9-ма спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», 52 спеціальностями освітнього рівня «бакалавр» та 55 спеціальностями освітнього рівня «магістр». У межах освітнього рівня «магістр» 55 спеціальностей відбувається провадження освітньої діяльності за 104 освітньо-професійними програмами.

У 2017–2018 рр. ліцензовано шість спеціальностей освітнього рівня «бакалавр» та «магістр» шляхом збільшення ліцензійного обсягу та започаткування нової спеціальності.

Проведено ліцензування освітньої діяльності відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Університет у червні 2017 р. провів акредитацію за такими галузями знань та напрямками підготовки/спеціальностями:

- у галузі знань 0101 Педагогічна освіта з напрямку підготовки / спеціальності 6.010105 Корекційна освіта (за нозологіями) освітнього ступеня «бакалавр»;
- у галузі знань 0101 Педагогічна освіта з напрямку підготовки / спеціальності 6.010102 Початкова освіта освітнього ступеня «бакалавр»;
- у галузі знань 0101 Педагогічна освіта з напрямку підготовки / спеціальності 6.010101 Дошкільна освіта освітнього ступеня «бакалавр»;
- у галузі знань 0101 Педагогічна освіта з напрямку підготовки / спеціальності 6.010106 Соціальна педагогіка освітнього ступеня «бакалавр»;
- у галузі знань 0201 Культура з напрямку підготовки / спеціальності 6.020102 Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр»;
- у галузі знань 08 Право з спеціальності 5.03040101 Правознавство освітнього ступеня «молодший спеціаліст» у Правничому коледжі Університету.

Університет у 2017 р. уперше провів акредитацію освітньої програми Середня освіта (Біологія) за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія).

Відповідно до Наказу МОН України № 1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей» від 19.12.2016 р. проведено переоформлення сертифікатів про акредитацію спеціальностей Львівського національного університету імені Івана Франка відповідно до отриманих ліцензій та витягів щодо права здійснення освітньої діяльності закладів освіти з Єдиної державної електронної бази з питань освіти, у зв'язку зі запровадженням переліку галузей знань і спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квітня 2015 р. відповідно до актів узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем), та ліцензованого обсягу, внесених до Єдиної державної електронної бази з питань освіти до 31 серпня 2016 р. За освітнім рівнем «молодший спеціаліст» переоформлено сертифікатів про акредитацію за 9 спеціальностями, за освітнім рівнем «бакалавр» переоформлено сертифікатів про акредитацію за 50 спеціальностями, за освітнім рівнем «магістр» – переоформлено сертифікатів про акредитацію за 49 спеціальностями.

У 2017 р. випуск студентів відбувався на підставі переоформлених чинних сертифікатів за новим переліком спеціальностей, оскільки відповідно до наказу МОН України № 1432 від 30.10.2017 р. освітні програми започатковані закладами освіти в межах нових спеціальностей вважаються акредитованими до 01.07.2018 р. Сьогодні прийнято зміни до цього наказу (наказ МОН № 253 від 19.03.2018 р.), відповідно до яких вказаний термін визнання акредитації освітніх програм продовжено до 01.03.2019 р.

Питання забезпечення якості освіти стало ключовим як у процесі реформування української освіти, так і в розвитку університетів загалом. Львівський університет є учасником проекту ERASMUS QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій», котрий спрямований на побудову системи забезпечення якості освіти на європейських стандартах. Разом із Київським національним університетом ім. Т. Шевченка Університет стали першими, що проходили пілотну акредитацію відповідно до європейських стандартів та рекомендацій. У рамках проекту 4 вересня 2017 р. в Університеті перебували експерти для проведення основних процедур тестової акредитації двох освітніх програм спеціальності «Прикладна математика» – бакалаврської та магістерської. Схема акредитації, відповідно до стандартів європейського освітнього простору, передбачала попередній самоаналіз та підготовку звіту самоаналізу щодо існуючої системи забезпечення якості. Допомогу у підготовці цього звіту надавали фахівці європейських університетів, які перебували в університеті з радчим візитом попередньо.

Також підготовлено Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, з котрим можна ознайомитися на сайті Університету: <http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/Projekt-Polozhennya-pro-zabezpechennya-yakosti.pdf>.

Базовими нормативними документами, що визначають та регулюють внутрішнє забезпечення якості освітнього процесу є Закон України «Про освіту» та Закон України «Про вищу освіту».

Розробка, впровадження та вдосконалення програм підготовки фахівців

Затверджено нові початкові плани підготовки фахівців усіх спеціальностей освітнього рівня «магістр» за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами.

З метою максимального наближення результатів підготовки фахівців до потреб ринку праці в Університеті започатковано практику залучення роботодавців до формування освітніх програм. Це свідчить про необхідність більше уваги приділяти практичній підготовці фахівців, зокрема ретельніше добирати бази практик студентів. Тим паче, що в межах налагодження співпраці 65,2% роботодавців виявили готовність забезпечити проходження виробничої та переддипломної практик на базі власної організації, 26,1% опитаних можуть надавати власних фахівців для проведення теоретичних занять та фахових семінарів.

Підвищення якості методичного забезпечення навчального процесу

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу є важливою складовою якісної підготовки фахівців, здатних успішно конкурувати на сучасному ринку праці. Серед вагомих компонентів навчально-методичного забезпечення є НМК дисципліни, призначений для забезпечення системного підходу до організації освітнього процесу в Університеті. Колективами кафедр та циклових комісій усі складові НМК постійно оновлюються.

У 2017 р. Видавничим центром та малими видавничими центрами факультетів видано 22 підручники і 105 навчальних посібників. Окрім того, вже у 2018 р. надруковано 5 підручників та 8 навчальних посібників.

Щосеместру, відповідно до наказу Ректора про проведення КЗЗ, переглядають, оновлюють та перезатверджують тестові завдання для перевірки залишкових знань студентів.

В організації освітнього процесу широко застосовують мультимедіа- та інтерактивні матеріали, відеоматеріали, матеріали нормативного та довідкового характеру.

Оцінювання якості підготовки фахівців

В Університеті традиційно проводили оцінювання та контроль, а саме:

- 1) вхідні контрольні роботи з іноземних мов і фахових профільних дисциплін на першому курсі;
- 2) поточні та підсумкові (семестрові) оцінювання знань студентів;
- 3) контрольні роботи з контролю залишкових знань;
- 4) ректорські контрольні роботи;
- 5) підсумкове оцінювання випускників на екзаменах (донедавна – державних) і захисті кваліфікаційних робіт.

Важливим елементом у системі контролю якості підготовки фахівців є контрольні заміри залишкових знань. Цей контроль відбувається через тестування, яке дає змогу ефективно та об'єктивно провести педагогічне оцінювання великої кількості студентів з мінімальними витратами ресурсів. Для проведення ректорських контрольних замірів знань студентів сформовано електронний банк тестів, який на сьогодні містить тести з понад 2000 предметів.

З першого семестру 2016–2017 н.р. тестування студентів проводять на платформі MOODLE.

Кадри (наукові та науково-педагогічні працівники) Університету

У Львівському національному університеті імені Івана Франка у 2018 р. (станом на травень 2018 р.) до виконання науково-дослідних робіт залучено 1886 науково-педагогічних працівників, з них 229 – доктори наук і 1 144 – кандидати наук, 154 штатні працівники науково-дослідної частини Університету, з них 8 – доктори наук і 68 – кандидати наук. Серед них:

- члени-кореспонденти Національної академії наук України: професор кафедри механіки механіко-математичного факультету Андрейків О. Є., проректор з наукової роботи Університету, професор Гладишевський Р. Є., завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства філологічного факультету, професор Ільницький М. М., ректор Університету, професор Мельник В. П. (обраний у 2018 р.);

- академіки Національної академії мистецтв України, завідувач кафедри театрознавства та акторської майстерності факультету культури і мистецтв, професор Козак Б. М., та завідувач кафедри режисури та хореографії, професор Стригун Ф. М.;

- академік Національної академії правових наук України, завідувач кафедри кримінального процесу і криміналістики юридичного факультету, професор Нор В. Т.;

• академік Української екологічної Академії, завідувач кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів географічного факультету, професор Позняк С. П.;

• академіки Академії наук вищої школи України: професор Бартіш М. Я., професор Гладисhevський Р. Є., професор Грабинський І. М., професор Слейко Я. І., професор Зорівчак Р. П., професор Копитко Б. І., професор Манько В. В., професор Матковський О. І., професор Новосядлий Б. С., професор Павлунь М. М., професор Паславська А. Й., професор Позняк С. П., професор Помірко Р. С., професор Присяжнюк Ю. І., професор Савула Я. Г., професор Терек О. І., професор Шахно С. М.

Показники наукової діяльності

У 2017 р. науковці Університету опублікували 95 монографій, 21 підручник, 106 навчальних посібників, 3785 статей, серед них у виданнях, які мають імпаکت-фактор – 248, у виданнях, які включені у наукометричну базу даних Scopus – 368, в інших закордонних виданнях – 424.

На найефективніші розробки у 2017 р. Університет отримав 34 патенти України, з них 3 – на винаходи. Станом на травень 2018 року отримано ще 17 патентів, з них 2 – на винаходи; подано 14 заявок на отримання патентів України.

Працівники, докторанти та аспіранти Університету у 2017 р. захистили 18 докторських і 124 кандидатські дисертації.

За період з січня 2017 р. до травня 2018 р. в Університеті організовано та проведено 96 наукових конференцій, семінарів, форумів, з них 38 – міжнародні. Науковці виступили з 1886 доповідями на Звітній науковій конференції Університету за 2017 р.

Загальна навчальна площа будівель – 105356,2 м², з них: власні – 103498,4 м², орендовані – 1857,8 м²; Навчальні площі, які здаються вищим навчальним закладом в оренду – 185,25 м².

Статут і концепцію освітньої діяльності Львівського національного університету імені Івана Франка розроблено колективом навчального закладу самостійно з урахуванням Указу Президента України «Про основні напрямки реформування вищої освіти України», Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ сторіччя»), Закону України «Про вищу освіту» та погоджено в установленому порядку.

Фінансово-господарська діяльність

Фінансово-господарська діяльність здійснюється у межах фінансово-господарської діяльності Університету. Відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2018 рік», Закону України «Про оплату праці» ст.3, ст.6 та Постанови Кабінету Міністрів України №1037 від 28.12.2016 р. «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», наказу ректора Університету №107 від 10.01.2018 р.

Науково-дослідна робота Університету фінансується з трьох джерел: державний бюджет України, госпдоговори і гранти міжнародних фондів та установ. З 2015 р. спостерігається зростання обсягу фінансування як з державного бюджету України, так і з інших джерел. Зокрема, у 2018 р. очікувані надходження

із бюджету становлять 23 760 тис. грн. (з них 5 116 тис. грн. для підтримки об'єктів, що становлять національне надбання України).

Географічний факультет

У Львівському університеті географія виступала предметом викладання від початку його виникнення. До цього географію вивчали у братських українських (руських) і латинських школах та колегіумах. Давні географічні твори – старогрецькі й арабські – зберігалися у бібліотеці Єзуїтського колегіуму, а після заснування університету – в його книгозбірні. У 1882 р. вийшов наказ цісаря Франца Йосифа про створення кафедри географії у Львівському університеті. А у 1883 р. створено кафедру географії при філософському факультеті університету. Згодом, у 1930 р. кафедру географії стали називати Інститутом географії. У 1945 р. створено географічний факультет з кафедрами: загальної фізичної географії, регіональної фізичної географії, економічної географії та геодезії і картографії. Становлення й розвиток географії у Львівському університеті пов'язане з такими відомими постатями як Григорій Величко, Степан Рудницький, Юрій Полянський, Олена Степанів, Петро Цись, Каленик Геренчук, Опанас Ващенко та багатьма іншими.

Географія як науковий напрямок і предмет викладання у середніх та вищих школах у межах України має давні традиції. Досить згадати вихідця з Галичини – астронома, географа та медика Юрія Дрогобича (1450–1494), який у своєму “Прогностикумі” на 1483р. визначав координати багатьох європейських міст, у тім числі Львова.

Предтечею географії у Львівському університеті справедливо можна вважати Б.Гакета. Перед тим як в Університеті краківський геоботанік Антоній Реман у 1883 р. заснував першу кафедру географії, тут існувала кафедра під назвою “історія природи з фізичною географією, технологією і рільництвом”. Власне на цій кафедрі у 1790–1805 рр. працював визначний дослідник географії України – Б. Гакет.

1 січня 2013 р. виповнилось 130 років, з того часу, як відомий географ і геоботанік Антоній Реман очолив кафедру географії у Львівському університеті, яка згодом переросла в Інститут географії. З ім'ям А. Ремана пов'язаний період становлення географії у Львівському університеті. А.Реман виховав плеяду відомих географів серед яких Григорій Величко – перший його докторант і перший українець – доктор географії. Перший період становлення географії у Львівському університеті пов'язаний з навчанням у ньому (у 1895–1899 рр.) і першими науковими працями ще одного учня А.Ремана – відомого українського географа, фундатора національної географії, академіка Степана Рудницького. Географічні та геологічні виклади у Львівському університеті проводили професори Р. Зубер і Я.Семирадський. З 1911 р. Інститут географії у Львівському університеті очолив учень А. Ремана, другий його докторант Еугеніуш Ромер – відомий польський географ, кліматолог, картограф, який керував ним до 1933 р. З 1933 р. Інститут географії очолив професор Август Ціргофер – один з вихованців Е. Ромера, відомий своїми працями з геоморфології, доктор габілітований з 1927 р.

Володимир Кубійович став загально визнаним лідером української географічної науки і географії України, коли її знамено випало з рук фундатора української географії академіка С. Рудницького, що був репресований більшовицькою владою у Харкові (1933) і розстріляний у Сандармоху (Карелія, 1937).

Керівником Інституту географії з 1939 р. став Юрій Полянський, який на цей час (період між двома світовими війнами) був відомий у наукових колах як географ, геолог й археолог, зокрема своєю унікальною роботою "Подільські етюди: тераси, леси і морфологія Галицького Поділля над Дністром" (1929). Ю. Полянський був першим українцем, який після довгої перерви потрапив на роботу в Інститут географії.

Наступний період розвитку географії у Львівському університеті розпочався після закінчення Другої світової війни (1945 р.) і тривав до другої половини 80-х років. Утворений у 1945 р. географічний факультет поповнився переважно випускниками Харківського університету (А. Ващенко, П. Цись, І. Сваричевський та ін.). Серед викладачів була випускниця Віденського університету О. Степанів, відомий географ і громадський діяч. У 1945–1950 рр. на факультеті функціонувало чотири кафедри: загальної фізичної географії (завідувач до 1947 р. П. Цись, з 1947 р. – М. Андріанов), економічної географії (завідувач А. Ващенко), регіональної фізичної географії (завідувач до 1947 р. П. Бучило, з 1947 р. – П. Цись), геодезії і картографії (завідувач С. Євсєєв).

З 1950 р. до 1988 р. функціонує три кафедри: фізичної географії (завідувач в 1950–1954 рр. М. Андріанов, 1954–1974 рр. – К. Геренчук, 1974–1994 рр. – Г. Міллер, 1994–2001 рр. – Б. Муха (виконував обов'язків), з 2001 р. – А. Мельник); економічної географії (завідувач в 1947–1984 рр. А. Ващенко, 1984–1986 рр. – М. Паробецький, 1986–1987 рр. – М. Гонак (два останні – виконувачі обов'язків), 1987–1990 рр. – Ф. Заставний, з 1990 р. – О. Шаблій); геоморфології (завідувач 1950–1971 рр. – П. Цись, 1971–1976 рр. – Л. Скварчевська, 1976–1987 рр. – Я. Кравчук, 1987–1990 рр. – І. Ковальчук, з 1990 р. – Я. Кравчук).

За період із 50-х до початку 80-х років ХХ ст. створено і розвивалися навчально-наукові стаціонари у Передкарпатті (Дністровський географічний стаціонар, смт. Єзупіль Івано-Франківської обл.), на Поліссі (Шацький біолого-географічний стаціонар, смт. Шацьк Волинської обл.), у Карпатах (Чорногірський географічний стаціонар, смт. Ворохта Івано-Франківської обл.), на Розточчі (Розтоцький ландшафтно-геофізичний стаціонар, смт. Брюховичі). Наступним етапом розвитку географії у Львівському університеті вважаємо період, що розпочався з другої половини 80-х – початку 90-х років ХХ ст. З початком цього періоду, який припадає на час докорінної перебудови суспільства і становлення Української держави, пов'язаний бурхливий структурний ріст факультету, становлення і розвиток нових наукових напрямів і шкіл. За неповних п'ять років створено чотири нових кафедри: раціонального використання природних ресурсів і охорони природи (1988 р., завідувач у 1988–2003 рр. – Ю. Туниця, з 2003 р. – С. Кукурудза), географії України (1990 р., завідувач у 1990–2009 рр. – Ф. Заставний, з 2010 р. – Р. Лозинський), політичної географії і

країнознавства (1992 р., завідувач – М. Мальський; у цьому ж році, після створення факультету міжнародних відносин й обрання М. Мальського деканом перейшла в структуру цього факультету, згодом поділилася і змінила назву), географії ґрунтів (1993 р., завідувач С. Позняк). Дещо пізніше створено ще дві кафедри: конструктивної географії і картографії (2000р., завідувач у 2000–2008 рр. – І. Ковальчук, з 2009 р. – В. Петлін) і туризму (2003р., завідувач М. Мальська).

Створено нові науково-дослідні і навчальні лабораторії: інженерно-геоморфологічних досліджень – НДЛ-51 (1990 р., з 2000р. – інженерно-географічних, природоохоронних і туристичних досліджень), ґрунтознавства й екології землекористування – НДЛ-52, фізико-хімічних аналізів ґрунтів, тематичного картографування (1974), ландшафтних досліджень (1976), геоінформаційних технологій і ландшафтного планування, аналізу ґрунтів і природних вод (2002), дослідження територіальних суспільних систем, геоінформаційного моделювання і картографування (2001), геохімії і геофізики ландшафтів, екологічної експертизи (2005), навчальна туристична агенція (2005). У 2011 р. на кафедрі економічної і соціальної географії створено навчальну лабораторію “Комплексного атласного картографування”. У 2012 р. лабораторія фізико-хімічних аналізів ґрунтів отримала державне свідоцтво про атестацію.

Деканами факультету у різні роки були доц. В. Левицький (1945–1946), проф. А. Ващенко (1946–1951), доц. І. Сваричевський (1951–1952), доц. П. Ситніков (1952–1953), проф. П. Цись (1953–1964), доц. М. Андріанов (1964–1968), доц. П. Климович (1968–1974), доц. Б. Лящук (1974–1976), проф. Г. Міллер (1976–1984), проф. Я. Кравчук (1984–2002), доц. Я. Хомин (2002–2011). З березня 2011 р. деканом факультету став доц. В. Біланюк.

Географічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка й сьогодні залишається провідним навчальним осередком в Україні з підготовки спеціалістів найвищого рівня кваліфікації. На факультеті навчається 1118 студентів денної й 321 студент заочної форми навчання.

Висновки: експертна комісія зазначає, що Університет має оригінали засновницьких документів, що відповідають чинному законодавству, державним вимогам щодо підготовки фахівців зазначеного напрямку; Університет є сучасним закладом вищої освіти, який має необхідну матеріальну базу та науково-педагогічний потенціал для підготовки магістрів та провадження освітньої та наукової діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки.

2. Якість підготовки і використання випускників освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки

Навчальний процес для спеціальності 106 «Географія» кваліфікаційного рівня «магістр», орієнтується на забезпечення комплексних знань, що дозволяють формувати загальні і професійні компетенції необхідні для проведення самостійних наукових і виробничих досліджень з теорії і методології сучасної географії. Згідно навчального плану протягом навчання передбачено три семестри навчання, підсумком, яких є проведення сесійного контролю. Протягом навчання є дві виробничі практики. Підсумком навчання є захист дипломної (магістерської) роботи, яка передбачає проведення власного наукового дослідження із актуальної проблематики сучасної географічної науки.

Якість підготовки випускників спеціальності оцінюється і аналізується за підсумками виконання студентами ККР (комплексних контрольних робіт), результатами сесій, практичної підготовки усіх академічних груп денної форми навчання.

Показники успішності студентів за результатами екзаменаційних сесій

Результати здачі сесійного контролю за період 2017/2018 н.р., відповідають нормативам. Абсолютна та якісна успішність за циклом дисциплін професійної та практичної підготовки становить 100 %, і 83,3% та середній бал – 3,99.

Комплексні контрольні роботи

З метою вдосконалення організації навчального процесу, корекції робочих навчальних програм, контролю залишкових і проведення ректорських замірів знань студентів розроблено пакети комплексних контрольних робіт (ККР).

Під час підготовки самоаналізу проведено контрольні вимірювання залишкових знань з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки («Концептуальні засади філософії довкілля і природокористування», «Географія природних катастроф», «Основи економічної екології»).

Результати виконання ККР дають уявлення про якісну характеристику підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 106 «Географія».

За результатами виконання ККР абсолютна та якісна успішність за циклом дисциплін професійної та практичної підготовки 100%, і 69,1% та середній бал – 3,9.

Висновки: за підсумками перевірки показників якості підготовки фахівців та результатів проведених комплексних контрольних робіт експертна комісія вважає, що рівень здобувачів вищої освіти підготовки магістрів та провадження освітньої та наукової діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки відповідає державним вимогам до акредитації.

Таблиця 2

Результати виконання комплексних контрольних робіт студентами спеціальності 106 «Географія»

№ з/п	Найменування дисципліни	Група	Усього студентів	Виконували ККР		3 нин одержали оцінки						Абсолютна успішність, %	Якість навчання, %	Середній бал		
				кількість	%	відмінно		добре		задовільно					незадовільно	
						кількість	%	кількість	%	кількість	%				кількість	%
Нормативні дисципліни																
1.	Концептуальні засади філософії докiлля i природокористування	ГРФМ-61	6	6	100	-	-	5	83,3	1	16,6	-	-	100	83,3	3,83
2.	Географія природних кагастроф	ГРФМ-61	6	6	100	1	16,6	4	66,6	1	16,6	-	-	100	83,3	4,00
3.	Основи економічної екології	ГРФМ-61	6	6	100	1	16,6	4	66,6	1	16,6	-	-	100	83,3	4,00
Середнє значення за циклом																
100 83,3 3,94																

Голова комісії

В.О. Фестюк

3. Формування контингенту студентів другого (магістерського) рівня освіти за освітньо-професійною програмою «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки

Комплектування студентами Університету здійснюється відповідно до Умов прийому до вищих навчальних закладів України, затверджених Міністерством освіти і науки України та Правил прийому до Львівського національного університету імені Івана Франка, та положення «Про приймальну комісію Львівського національного університету імені Івана Франка».

Організацію прийому вступників до Університету здійснює приймальна комісія, склад якої затверджується наказом ректора і яка діє згідно «Положення про приймальну комісію Львівського національного університету імені Івана Франка». Прийом на навчання здійснюється на конкурсній основі.

Рішення про зарахування на навчання приймається приймальною комісією та оформлюється відповідним протоколом. На підставі рішення приймальної комісії ректор видає наказ про зарахування на навчання до Університету.

Кількісні показники підготовки фахівців зі спеціальності «Географія» вказані у таблиці 2.

У 2017 році на навчання з спеціальності 106 «Географія» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» зараховано 8 студентів, серед них 6 осіб на денну форму, 2 особи на заочну форму навчання.

За держзамовленням зараховано 2 особи, в тому числі на денну форму навчання 2 особи, на заочну форму держзамовлення не передбачено.

Конкурс на одне місце за держзамовленням у середньому складав 4,5 осіб на місце. Конкурс на денну форму навчання складав 0,54 студента на одне місце, а на заочну форму навчання – 1,16.

Показник прийому студентів на денну форму навчання протягом 2017-2018 і 2018-2019 зріс з шести чоловік до 30. Незначний набір студентів на денну форму навчання пояснюється об'єктивними демографічними чинниками в Україні, зменшенням кількості випускників шкіл, введенням незалежного державного тестування та іншими причинами, незалежними від навчального закладу.

Протягом 2017-2018 років державне замовлення забезпечено у повній мірі.

Підготовка магістрів ведеться відповідно до навчального плану. До 2014 році магістри навчалися 1 рік. Випуску магістрів у 2017 році не було що пов'язано із змінами переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка магістрів.

В Університеті якісно організовано профорієнтаційну роботу з питань набору студентів на навчання: підготовлено інформаційні матеріали про освітню діяльність та умови прийому до Університету, проводиться реклама у ЗМІ; організовується «День абітурієнта».

Майбутні абітурієнти мають змогу ознайомитися з інформацією про Університет та факультет, а також поспілкуватися зі студентами на форумі, що функціонує на сайті Університету. В рамках різноманітних заходів, що відбуваються в Університеті проводиться постійний наголос на можливості навчання в магістратурі.

Кількісні показники підготовки фахівців
зі спеціальності 106 «Географія» ОКР «Магістр»

№	Показники	Роки	
		2017	2018
1.	Ліцензований обсяг (денна / заочна форма навчання)	75/25	75/25
2.	Прийом студентів, всього / з них:	8	40
	- денна форма навчання	6	30
	- за держзамовленням	2	13
	- за контрактом	4	17
	- заочна форма навчання	2	10
	- за держзамовленням	-	-
	- за контрактом	2	10
3.	Конкурс зі спеціальності (за заявками)		
4.	Контингент студентів, всього /з них	8	40
	- денна форма навчання	6	30
	- за держзамовленням	2	13
	- за контрактом	4	17
	- заочна форма навчання	2	10
	- за держзамовленням	-	-
	- за контрактом	2	10
5.	Кількість студентів (денної форми), відрахованих з навчання	-	-
6.	Кількість студентів (денної форми), поновлених на навчання	-	-
7.	Підготовлено фахівців (за денною формою навчання)	-	-
	- магістрів	-	-
	в т. ч. за держзамовленням		
8.	Підготовлено фахівців (за заочною формою навчання)	-	-
	- магістрів	-	-
	в т. ч. за держзамовленням	-	-

Формування контингенту студентів, форми і методи профорієнтаційної роботи здійснюються у відповідності з чинним законодавством, нормативними вимогами та інструктивними листами Міністерства освіти і науки України і забезпечують якісний відбір молоді для навчання на факультеті.

Висновки: експертна комісія вважає, що формування та збереження контингенту студентів підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка здійснюється цілеспрямовано, системно, з дотриманням ліцензійного обсягу. Цей напрям підготовки спеціальності є перспективним.

3. Зміст підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освіти за освітньо-професійною програмою «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки

Основною метою організаційної і науково-методичної роботи всіх структурних підрозділів Університету є забезпечений змісту навчання, що відповідає вимогам Державних стандартів вищої освіти і потребам регіональної економіки; впровадження прогресивних форм, методів і технологій навчання, що дозволяють високоякісно здійснювати освітній процес з оптимальними витратами матеріальних, фінансових засобів і інтелектуальних ресурсів студентів. У зв'язку з цим університет, аналізуючи потреби регіонального ринку праці й індивідуальні запити студентів, постійно працює над відкриттям нових спеціальностей, створенням інтегрованих навчальних планів, що забезпечують наступність і перманентність ступеневої освіти «бакалавр – магістр, магістр – доктор філософії», над створенням навчальних планів.

Комплекс навчально-методичного забезпечення для підготовки фахівців за спеціальністю 106 – Географія освітнього ступеня «магістр» включає:

- освітньо-кваліфікаційну характеристику;
- освітньо-професійну програму;
- навчальний план;
- навчальну та робочу навчальні програми;
- програми виробничих практик;
- програму магістерської роботи.

Вимоги щодо змісту навчання, тривалості та послідовності навчання дисциплін, видів і форм навчальної роботи, а також підсумкового контролю знань слухачів витримані.

Навчальні та робочі навчальні програми розроблені з усіх нормативних і вибірковок дисциплін. Навчальні програми, обговорені на засіданнях вченої ради Географічного факультету та затверджені.

Вся навчально-методична документація, яка розробляється в Університеті, відповідає навчальним планам і програмам, враховує досягнення науки і техніки, економіки у змісті освіти, раціональну організацію навчально-виховного процесу.

Щорічно відбувається оновлення методичних матеріалів з врахуванням сучасних реалій та нововведень в географічних дослідженнях.

Окрім підготовки навчально-методичної документації, проводяться такі види навчально-методичної роботи:

- написання та видання навчальних посібників та підручників, розроблення наочних навчальних і навчально-методичних комплексів для вивчення дисциплін;
- удосконалення навчально-матеріальної бази;
- участь у науково-методичних конференціях, семінарах, круглих столах;
- навчання науково-педагогічних працівників на курсах підвищення кваліфікації, проходження стажування в інших навчальних та наукових установах, а також стажування за кордоном;

— проведення відкритих занять.

Методичні матеріали для проведення практичних і лабораторних занять відповідають чинним програмам і забезпечують навчальний процес у повному обсязі.

Програми з усіх видів практики студентів розроблені відповідно до навчального плану.

Рівень підготовки студентів визначається контрольними заходами, які містять поточний і підсумковий контроль.

Екзаменаційна контролююча документація розроблена згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України та затверджена у встановленому порядку. Всі обов'язкові за навчальним планом контрольні роботи, заліки та екзамени проводяться згідно з графіком навчальної роботи.

Поточний контроль здійснюється за допомогою міжсесійної атестації. На підставі аналізу результатів цього виду контролю розробляються заходи щодо підвищення рівня викладання навчального матеріалу, а також організації самостійної роботи. Підсумковий контроль містить семестровий контроль та захист магістерської роботи.

Зміст самостійної роботи над конкретною начальною дисципліною визначається навчальною робочою програмою дисципліни, завданнями викладача на самопідготовку та методичними вказівками щодо їх виконання.

Усі дисципліни навчального плану як нормативні, так і варіативні на 100% забезпечені навчально-методичними розробками.

Практична підготовка студентів Університету є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю «Географія». Під час практичної підготовки студенти вивчають діючу нормативну базу, поглиблюють та закріплюють теоретичні знання, застосовують їх для вирішення практичних питань на конкретних посадах за спеціальністю. Тривалість проходження практичної підготовки студентів встановлюється навчальним планом.

Для організації та проходження практики на кафедрах факультету розроблена наскрізна програма, яка регламентує мету, завдання, порядок організації, зміст програми, проведення та підведення підсумків практичної підготовки студентів.

В процесі проходження практики студенти здійснюють збір матеріалів для виконання звіту. Методичні рекомендації з проведення практики, які розроблені випусковими кафедрами є основою для формування студентами звітів та належного їх виконання.

Згідно навчального плану передбачено проведення виробничої (зі спеціальності) практики у 2 семестрі та виробничої (переддипломної) практики у 3 семестрі. Практики забезпечені програмами для проведення практик та проводяться на базі підприємств туристичного профілю м. Львова та області.

Для підготовки магістерської роботи розроблено методичні матеріали, а також опубліковано два посібники «Методологія та організація наукових досліджень» та «Організація наукових досліджень» для покращення процесу

написання випускової кваліфікаційної роботи.

Загалом стан і якість науково-методичного забезпечення в Університеті дає змогу вести навчально-виховний процес на сучасному рівні і розглядається як пріоритетний, що має на меті підвищення якості підготовки фахівців зі спеціальності 106 – Географія освітнього ступеня «магістр».

Усі дисципліни навчального плану як нормативні, так і вибірккові на 100% забезпечені навчально-методичними розробками.

Усі види практик у Львівському національному університеті імені Івана Франка забезпечені наскрізною та всіма робочими програмами на 100% від потреби, що відповідає акредитаційним вимогам.

Для виконання дипломної (магістерської) роботи у Львівському національному університеті імені Івана Франка розроблено методичні розробки, а також зформовано перелік тем дипломних робі, що відповідає акредитаційним вимогам.

Висновки: на випускових кафедрах географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка наявні: освітньо-професійна програма, навчальні плани (денна заочна форма навчання), пояснювальна записка до навчальних планів, робочі навчальні плани, навчальні програми та робочі навчальні програми, методичні рекомендації до навчальних курсів та самостійної роботи студентів які повністю відповідають підготовці фахівців другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки.

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу другого (магістерського) рівня освіти за освітньо-професійною програмою «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки

Підготовка фахівців зі спеціальності 106 «Географія» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» в університеті розпочалась у 2017 році. Вона проводиться згідно з ліцензією №43-л від “10”березня 2017 року.

За своїм кадровим, науково-методичним, інформаційним і матеріально-технічним забезпеченням університет має можливість готувати фахівців на належному рівні.

Підготовка фахівців освітнього ступеня «магістра» за спеціальністю «Географія» проводиться згідно Концепції діяльності за заявленою спеціальністю та освітньо-професійною програмою підготовки магістра.

Освітньо-професійна програма визначає нормативний зміст навчання, встановлює вимоги до змісту, обсягу та рівня професійної підготовки бакалавра за спеціальністю 106 «Географія» з кваліфікацією «магістр з географії». В цілому підготовка професіоналів зі спеціальності 106 «Географія» базується на ключових положеннях Болонського процесу: запровадження кредитної системи, контролю якості освіти, розширення мобільності студентів, забезпечення працевлаштування випускників та орієнтацію на європейську систему вищої освіти.

Для підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 106 «Географія» в Університеті розроблений навчальний план, який відповідає освітньо-професійній програмі. Навчальний план за своїм змістом відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України. Він передбачає логічний зв'язок між навчальними дисциплінами і послідовністю їх вивчення.

Організація і планування навчального процесу здійснюється на основі розроблених робочих навчальних планів для кожного року набору. На основі робочих навчальних планів розробляються робочі та навчальні програми з дисциплін, забезпеченість якими складає 100%.

Студенти спеціальності 106 «Географія» проходять практику на провідних підприємствах природничого профілю регіону. З якими Університет співпрацює на основі укладених угод.

Підготовку фахівців спеціальності 106 «Географія» здійснює сім випускових кафедр географічного факультету, інформація про професорсько-викладацький склад яких наведена у таблиці 1.2. Це кафедри фізичної географії, геоморфології і палеогеографії, економічної і соціальної географії, раціонального використання природних ресурсів і охорони природи, географії України, ґрунтознавства і географії ґрунтів, конструктивної географії та картографії.

До підготовки фахівців за спеціальністю 106 «Географія» освітнього рівня «магістр» залучені 75 викладачів географічного факультету. З них: 16 доктори наук, професори (Лозинський Р.М., Дністрянський М.С., Кравчук Я.С., Дубіс Л.Ф., Богуцький А.Б., Позняк С.П., Гаськевич В.Г., Кирильчук А.А., Паньків З.П., Шаблій О.І., Ровенчак І.І., Іванов Є.А., Кукурудза С.І., Назарук М.М., Гамкало З.Г., Мельник А.В), 56 кандидатів географічних наук, та 3 асистенти (Буряник О.О., Ванда І.В., Котик Л.І).

***Висновки:** кадровий склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують виконання освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки, характеризується як високий і такий, що відповідає Ліцензійним умовам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та Державним вимогам до акредитації.*

6. Матеріально-технічне забезпечення навчально-виховного процесу другого (магістерського) рівня освіти за освітньо-професійною програмою «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки

На шляху створення ефективного ресурсного забезпечення організації підготовки фахівців в Університеті значна увага приділяється зміцненню матеріально – технічної бази, де за ініціативи ректорату через відповідні служби в міжакредитаційний період зроблено немало для забезпечення належних сучасних умов навчання праці, відпочинку.

В університеті функціонує сучасна навчально-матеріальна база. Загалом у розпорядженні університету є 24 приміщення.

Наявні приміщення відповідають нормам і правилам, державним будівельним нормам України ДБН В 2.2 – 3 – 97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.96 р. №117 зі змінами №1 від 2004 р. та №2 від 2008 р.

Факт відповідності наявних приміщень вимогам санітарних норм, нормативних документів, які регламентують порядок провадження освітньої діяльності, засвідчується висновком Державної санітарно – епідеміологічної експертизи, що підтверджено «Актами санітарно-епідеміологічного обстеження об'єкту» затвердженими у 2016 році.

У всіх приміщеннях дотримано вимоги правил пожежної безпеки, про що свідчить «Акти про відповідність протипожежного стану об'єктів» (таблиця 6.1.).

В міжакредитаційний період в Університеті осучаснено активну частину навчально-матеріальної та методичної бази, значно оновлено електронними інформаційними ресурсами навчальні кабінети і лабораторії. В кожному навчальному корпусі створено не менше 5-7 аудиторних приміщень, обладнаних стаціонарною і проєкційною апаратурою, до якої викладачі і студенти мають можливість підключити персональні стаціонарні комп'ютери, ноутбуки для презентацій та використання електронних версій із курсів лекцій, електронних підручників та навчально-методичних порадників. До послуг викладачів і студентів локальна електронна мережа бібліотеки та наявне Wi-Fi покриття в усіх навчальних корпусах.

За міжакредитаційний період (2013 – 2017 рр.) на географічному факультеті ЛНУ ім. Івана Франка з метою зміцнення, покращення матеріально – технічної бази виконано наступні роботи:

Проведено реконструкцію навчального дворику факультету, з метою покращення умов проведення дозвілля студентів у поза аудиторний час;

Для навчання студентів використовуються приміщення загальною площею 26269,7 м². Комп'ютерні лабораторії становлять 1857,1 м², а спортивні зали – 289,5 м², що достатньо для забезпечення ліцензійних умов підготовки фахівців у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Бібліотечні приміщенні університету займають 11287 м², з яких читальні зали становлять 1210 м².

Приміщення для науково-педагогічних працівників займають 14504,3 м² а службові приміщення складають 3019 м². В університеті наявні власні гуртожитки, їдальні та профілакторії та медичні пункти, що відповідає вимогам ліцензування.

Підготовку фахівців зі спеціальності 106 «Географія» кваліфікаційного рівня «магістр», забезпечує функціонування 1 спеціалізованого кабінету та 4 навчальних та наукових лабораторій.

Висновки: експертна комісія засвідчує, що матеріально-технічна база Львівського національного університету імені Івана Франка відповідає нормативним вимогам і дозволяє забезпечити якісну підготовку фахівців освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки.

7. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу другого (магістерського) рівня освіти за освітньо-професійною програмою «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки

Підготовка фахівців зі спеціальності 106 – Географія здійснюється за допомогою відповідного інформаційного забезпечення. Його основа – це бібліотечні фонди Львівського національного університету імені Івана Франка та Бібліотеки географічного факультету. Бібліотека ЛНУ імені Івана Франка є окремо сформованим підрозділом, завданням якого є забезпечення відповідної літератури для навчальної та наукової діяльності університету, збереження бібліотечного фонду, а також надання доступу до місцевих, регіональних і світових інформаційних ресурсів. Бібліотечний фонд Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка складається із наукової, художньої, довідкової та періодичної літератури та нараховує 3 256 879 примірників. Приміщення бібліотеки формують 25 читальних залів на 794 посадкових місць. В бібліотеці функціонує Електронний каталог і відкритий доступ в мережі WI-FI.

Бібліотека географічного факультету містить навчальну та наукову літературу фахового географічного та туристичного спрямування та нараховує понад 16 тис. примірників. Читальний зал бібліотеки містить 26 посадкових місць.

Для покращення роботи із бібліотечними фондами університету створено відкритий електронний архів природничих і точних наук Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка – «Еврика». Архів сприяє полегшенню процесу навчання студентів шляхом запровадження новітніх комп'ютерних технологій, розміщення повнотекстових наукових та навчальних матеріалів у сфері природничих і точних наук.

***Висновки:** експертна комісія засвідчує, відповідність забезпечення інформаційного забезпечення, що необхідні для виконання навчальних планів підготовку фахівців освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки.*

Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи їх усунення

Переліку зауважень, приписів контролюючих органів що здійснюють контроль ліцензійних умов, а також скарг юридичних та фізичних осіб щодо освітньої діяльності навчального закладу за освітньо-професійною програмою «Географія» спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка не було.

Висновки та пропозиції

На підставі поданих матеріалів щодо акредитації освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 106 Географія (денна, заочна форма навчання) галузі знань 10 Природничі науки Львівського національного університету імені Івана Франка експертна комісія зазначає, що випускові кафедри географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка забезпечують належний рівень підготовки молодих фахівців у галузі сучасної географічної освіти.

На факультеті працюють провідні науковці, що визначає наявність різних педагогічних шкіл, створений унікальний педагогічно-виробничий комплекс, який забезпечує поєднання високого рівня гуманітарної університетської освіти із безпосереднім фаховим навчанням. На повну потужність використовується матеріально-технічна база Львівського національного університету імені Івана Франка, триває робота щодо формування педагогічного складу кафедр та вдосконалення методів навчання.

Організація та зміст освітньої програми, рівень викладання професорсько-педагогічних кадрів відповідають державним вимогам освіти. Про це свідчать підсумки проведення контрольних комплексних робіт знань студентів, результати іспитів, відгуки про роботу студентів.

Експертна комісія зазначає, що заявлена на акредитацію освітньо-професійної програма другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 106 Географія (денна, заочна форма навчання) галузі знань 10 Природничі науки Львівського національного університету імені Івана Франка відповідає вимогам якісного викладання дисциплін, наукової діяльності, відповідно до норм стану матеріально-технічної бази і соціальної інфраструктури, зазначає їх відповідність сучасним вимогам, державним замовленням, необхідним умовам підготовки фахівців.

Разом з тим у роботі факультету, безумовно, існують нереалізовані ще можливості та перспективи щодо подальшого удосконалення навчально-виховного процесу, більш широкого впровадження активних форм і засобів навчання у нових економічних умовах та реформи вищої освіти України.

Експертна комісія вважає за доцільне висловити керівництву Львівського національного університету імені Івана Франка та випусковим кафедрам з даної освітньо-професійної програми рекомендації щодо подальшого вдосконалення окремих аспектів освітньої діяльності:

1. Слід посилити увагу керівництва, щодо залучення молодих фахівців серед викладачів кафедр до науково-дослідної діяльності в рамках наукових тем кафедр.

2. Урізноманітнити форми і методи профорієнтаційної роботи з урахуванням регіональних потреб і специфіки освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 106 Географія (денна, заочна форма навчання) галузі знань 10 Природничі науки.

3. Збільшити кількість публікацій у наукових виданнях, які індексуються у науково-метричних базах.

Підсумки роботи експертної комісії, щодо впровадження освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 106 Географія (денна, заочна форма навчання) галузі знань 10 Природничі науки Львівського національного університету імені Івана Франка вказують на те, що формування контингенту студентів, зміст та організація освітнього процесу, стан кадрового, науково-методичного, матеріально-технічного забезпечення навчальної діяльності Університету, якість базової, професійно-орієнтованої, спеціальної підготовки фахівців в цілому відповідає державним вимогам і стандартам.

Висновки: Враховуючи результати акредитаційної експертизи, експертна комісія дійшла висновку, що освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 106 Географія (денна, заочна форма навчання) галузі знань 10 Природничі науки у Львівському національному університеті імені Івана Франка, може бути акредитована.

Матеріали експертизи доведені до відома колективу випускових кафедр, адміністрації географічного факультету та Ректорату Львівського національного університету імені Івана Франка.

Голова експертної комісії:

доктор географічних, професор,
завідувач кафедрою фізичної географії
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки

Фесюк В.О.

Член експертної комісії:

доктор географічних, професор,
професор кафедри фізичної географії,
геоморфології і палеогеографії
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

Рідущ Б.Т.

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор
Львівського національного
університету імені Івана Франка,
доктор філософських наук, професор

Мельник В.П.

19 грудня 2018 року

Порівняльна таблиця дотримання освітньої діяльності географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка з підготовки магістра освітньої програми «Географія» спеціальності 106 Географія

1. Кадрове забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти підготовки магістра зі спеціальності 106 Географія

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	+
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти групи забезпечення з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук або професор	Всього –7 осіб, з них 4 д.г.н., професорів, 2к.г.н., професори та 1 к.г.н., доцент	+
3. Наявність у керівника групи забезпечення (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	+
2) наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю		+	
3) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або	50	100	+50

Голова експертної комісії.

Фесюк В.О.

вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)			
2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	25	28	+3
3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання		24	
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	15	43	+28
2) практичної роботи за фахом			
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	підпункти 1-16 пункту 5 приміток	підпункти 1-5, 7-16 пункту 5 приміток	+
7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:	+	+	+
1) з науковим ступенем доктора наук та вченим званням	+	+	+
2) з науковим ступенем та вченим званням	+	+	+
3) з науковим ступенем або вченим званням			
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	+

Голова експертної комісії.

Фесюк В.О.

2. Технологічне забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти підготовки магістра зі спеціальності 106 Географія

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
2.1. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти підготовки магістра зі спеціальності 106 Географія			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,4	відсутнє
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	47	+17
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	+
2) пунктів харчування	+	+	+
3) актового чи концертного залу	+	+	+
4) спортивного залу	+	+	+
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	+
6) медичного пункту	+	+	+
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	85	+15
Провадження освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	+

Голова експертної комісії.

Фесюк В.О.

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
2.2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти підготовки магістра зі спеціальності 106 Географія			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	+
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	+
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	+
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	+
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	+
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	+
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	+

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти при проведенні ліцензування підготовки магістра зі спеціальності 106 Географія

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого	не менш як п'ять найменувань	14	+9

Голова експертної комісії.

Фесюк В.О.

профілю, в тому числі в електронному вигляді			
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	+
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	+
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	60	відсутнє

Голова експертної комісії

Експерт

19 грудня 2018 р.

З експертними висновками ознайомлений

Ректор

Голова експертної комісії.

Фесюк В.О.

Рідуш Б.Т.

Мельник В.П

Фесюк В.О.